

FIZIOPATOLOGIE MEDICINĂ an III

LP_10

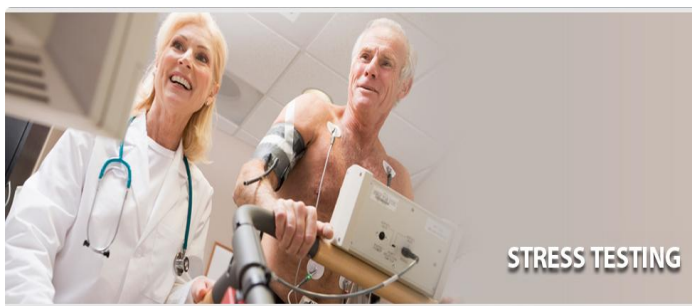
Testarea CARDIOPULMONARĂ la EFORT

2022

OBIECTIVE EDUCAȚIONALE

La sfârșitul acestui capitol, studenții trebuie să:

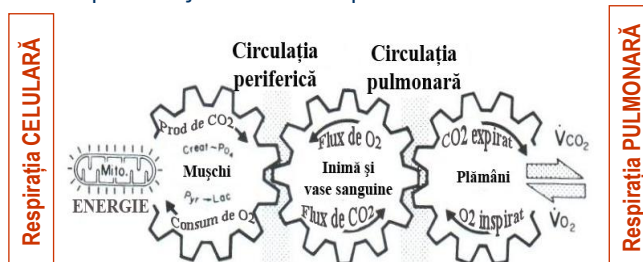
1. Cunoască indicațiile testării cardio-pulmonare la efort.
2. Interpreteze modificările parametrilor ergospirometrici ce explorează rezerva funcțională cardio-pulmonară.
3. Interpreteze parametrii metabolici ce explorează schimburile gazoase.
4. Recunoască modificările fiziologice și patologice induse de efort pe ECG.

Capacitatea de adaptare a ORGANISMULUI la EFORT

- **Definiție:** expresia *cuplării eficiente a schimburilor de O_2 și CO_2* la nivel celular ce cele de la nivel pulmonar prin funcționarea interdependente a **4 sisteme:**

- cardiovascular
- pulmonar
- muscular
- sanguin

- **Testarea CARDIO-PULMONARĂ la efort sau ergospirometria** este:

- ☞ Cea mai utilizată *metodă* de explorare a *rezervei funcționale cardio-pulmonare la efort*
- ☞ Considerată „*standardul de aur*” pentru determinarea *capacității aerobe maxime și a pragului anaerob*

3

INDICAȚIILE testării cardio-pulmonare la efort

- **Diagnosticul etiologic al dispneei de efort**

- ☞ Identificarea factorilor de natură cardiacă, pulmonară sau de altă natură responsabili de apariția dispneei de efort

- **Evaluarea pacienților cu boli cardiace**

- ☞ Evaluarea funcțională (gradul severității) și stabilirea prognosticului bolii la pacienții cu:

- insuficiență cardiacă
- cardiomiopatie hipertrofică
- suspiciune de ischemie miocardică
- valvulopatii/disfuncții valvulare

- ☞ Selectarea pacienților cu indicație de *transplant cardiac*

- **Evaluarea pacienților cu boli pulmonare**

- obstructive
- restrictive
- vasculare

4

INDICAȚIILE testării cardio-pulmonare la efort

❑ Evaluarea *toleranței la efort* a pacienților cu *boli cardio-pulmonare*

- ☞ Stabilirea gradului de efort care poate fi efectuat de pacienți în vederea conceperii programelor de reabilitare

❑ Evaluarea riscului *perioperator, postoperator & prognosticului pe termen lung* la pacienții supuși *intervențiilor chirurgicale majore*:

- rezecție/transplant hepatic și pulmonar
- chirurgia colorectală
- chirurgia bariatrică
- chirurgia anevrismului de aortă abdominală

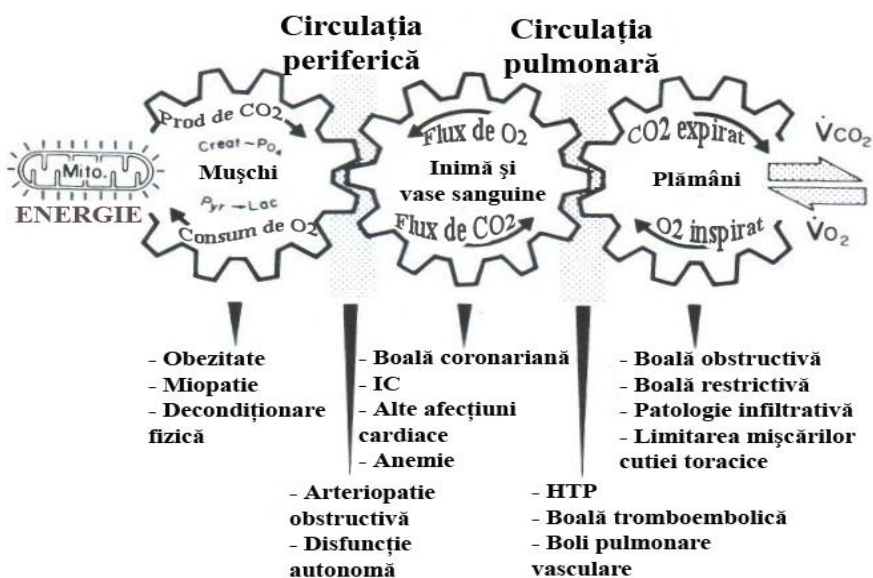

❑ Evaluarea *capacității aerobe* la indivizii *aparent sănătoși*

❑ Evaluarea pacienților cu *miopatie mitocondrială*

5

Utilitatea testării cardiopulmonare la efort

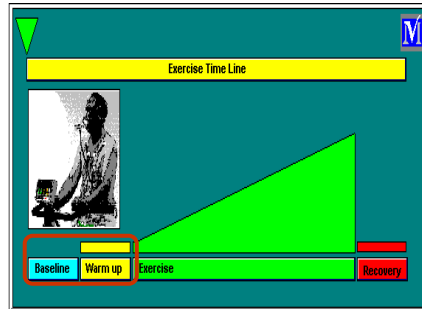

6

Test de efort fizic MAXIMAL INCREMENTAL

I. Pregătirea pacientului:

- nu fumează, nu se alimentează, nu consumă alcool, cafea cu minim 3 ore înainte de efort
- ECG de repaus
- TA → măsurare în clinostatism și pe bicicletă
- spirometrie → determinarea VEMS și calcularea $V_{max.ind} = 38 \times VEMS$

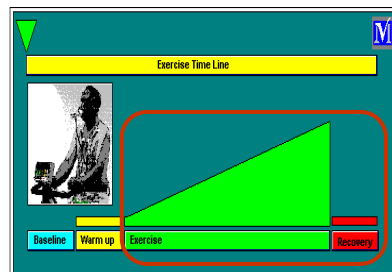
II. Încălzire: pedalare fără încărcare (0 W) timp de 3 min

7

Test de efort fizic MAXIMAL INCREMENTAL

III. Efectuarea efortului fizic:

- pedalare:
  - ✓ rata de încărcare prestabilită: 5 – 25 W/min
  - ✓ 60 rotații/min
  - ✓ durata: 6-12 min
- monitorizare ECG continuă și TA la 2 min
- finalizare:
  - ✓ atingerea FM țintă = 220 - vârsta
  - ✓ epuizare fizică (scala Borg)
  - ✓ apariția unor simptome

IV. Recuperare:

- pedalare fără încărcare timp de 1 min
- supraveghere ECG în clinostatism timp de 10 min & măsurarea TA la 2 min

8

SCALA BORG

- Prezintă 20 de trepte de apreciere a efortului.
- Oprirea efortului este indicată în momentul în care efortul devine foarte greu (treapta 17 –18 Borg)

MODIFIED DYSPNEA SCALE	
0	NONE
0.5	VERY, VERY SLIGHT (just noticeable)
1	VERY SLIGHT
2	SLIGHT
3	MODERATE
4	SOMEWHAT SEVERE
5	SEVERE
6	
7	VERY SEVERE
8	
9	VERY, VERY SEVERE (almost maximal)
10	MAXIMAL

LSI
Nr. 800-846-1379 • fax: 800-846-1379 • www.lsi-medical.com

Scala BORG (efort)	
Foarte, foarte ușor	7
	8
Foarte ușor	9
	10
Ușor	11
	12
Oarecum greu	13
	14
Greu	15
	16
Foarte greu	17
	18
Foarte, foarte greu	19
	20

9

PARAMETRII NEINVAZIVI ai testării cardio-pulmonare la efort

CICLOERGOMETRU

COVOR RULANT

❑ Testarea ergospirometrică MĂSOARĂ:

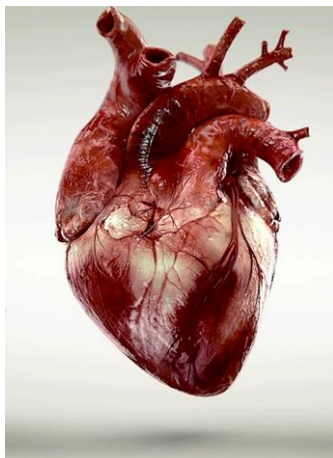
- ① Rezerva funcțională a inimii = REZERVA CARDIACĂ → TA, FC, DP, ECG
- ② Rezerva funcțională a plămânilor = REZERVA VENTILATORIE → V_E
- ③ Capacitatea maximă aerobă = capacitatea organismului de a asigura energia necesară producerii unui TRAVALIU MUSCULAR AEROB cât mai INTENS (W) și cât mai ÎNDELUNGAT POSIBIL (min) → $VO_{2\max}$, Prag anaerob (P_A)

10

Parametrii neinvazivi CARDIACI

□ Rezerva funcțională a inimii = REZERVA CARDIACĂ

1. TA
2. FC (RC)
3. DP
4. ECG

11

1. Tensiunea arterială (TA)

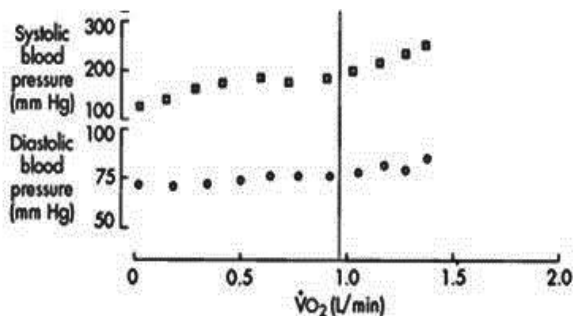
□ Variații FIZIOLOGICE:

① Δ TAS:

- crește progresiv cu 8-10 mmHg/treaptă de efort → 165 - 220 mmHg

② Δ TAD:

- rămâne nemodificată sau scade (RPT ↓)
- crește cu maximum 10 mmHg (RPT ↑)

12

1. Tensiunea arterială (TA)

❑ Variații PATOLOGICE:

a) $TAS \geq 220$ mmHg, $TAD \geq 100$ mmHg = RĂSPUNS HIPERTENSIV

- ☞ subiecți hipertensivi în repaus → risc ↑ pentru IMA sau a unei aritmii
- ☞ subiecți normotensivi în repaus → risc ↑ de dezvoltare a HTA

b) $\Delta TAS \downarrow$ = INSUFICIENȚĂ INOTROPĂ

① Lipsa creșterii sau scăderea $TAS \geq 10$ mmHg la un bolnav coronarian

- ☞ insuficiență ventriculară stângă latentă
- ☞ dacă este precoce și importantă → ischemie extinsă

② Lipsa creșterii TA și a menținerii unei $TAS \geq 110$ mmHg după un IM

- ☞ insuficiență ventriculară stângă latentă
- ☞ prognostic rezervat

③ Creștere paradoxală a TAS la 3 minute de la încetarea efortului

- ☞ insuficiență ventriculară stângă latentă
- ☞ ischemie extinsă

13

2. Frecvența cardiacă (FC)

❑ Normal: FC crește progresiv în efort cu 10–20

bătăi/minut pe fiecare treaptă

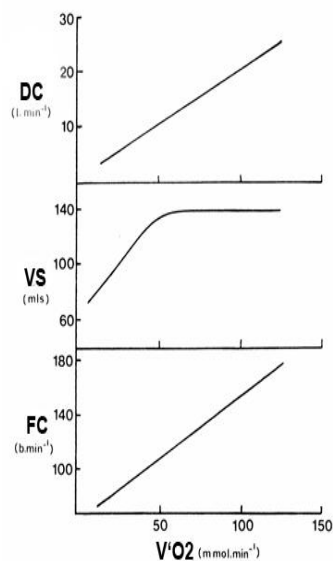
❑ Variații PATOLOGICE:

a) $\Delta FC \uparrow$:

- decondiționarea fizică
- insuficiența ventriculară stângă latentă

b) $\Delta FC \downarrow$ = INSUFICIENȚĂ CRONOTROPĂ

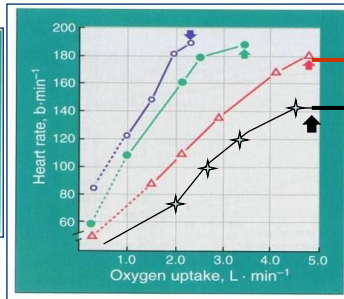
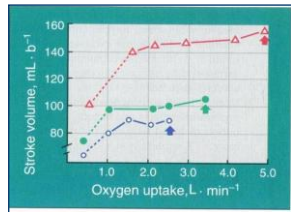
- disfuncția nodului sinusal
- tratament cu beta-blocante

14

2. Frecvența cardiacă (FC)

❑ **Rezerva de FC (RC):** diferența dintre FM țintă și FC maximă finală în momentul atingerii $\dot{V}O_2$ max → factorul principal de limitare CARDIACĂ a efortului fizic

FC maximă prezisă (FME)

RC
FC maximă finală ($\dot{V}O_2$ de vârt)

Roșu - antrenat
Albastru - neantrenat

❑ **Normal:**

– RC < 15 b/min

❑ **Patologic:**

- ① Epuizarea rapidă a RC → insuficiența **INOTROPĂ** a inimii (↑ DC se face pe seama ↑ FC)
- ② Creșterea RC > 15 b/min → insuficiența **CRONOTROPĂ** a inimii **sau** boli pulmonare care limitează efortul fizic

15

3. Dublul produs (DP)

❑ **Definiție:** DP = FC maximă x TAS maximă (atinse în cursul efortului)

❑ **Normal:** ~ 35.000 mmHg × c/min × 10⁻³

❑ **Valoare clinică:**

- evaluează **indirect** performanța cardiacă a inimii
- se corelează bine cu **VO₂ max al miocardului**
- aproximează **pragul anginos** (ischemic) = valoarea DP la care apar semnele ECG de leziune miocardică ± durerea anginoasă
  - ✓ **prag anginos** = 20.000 - 22.000 mmHg × c/min × 10⁻³ → **angină de efort**
  - ✓ **prag anginos** < 14.000 - 15.000 mmHg × c/min × 10⁻³ → **indicație de revascularizare miocardică**

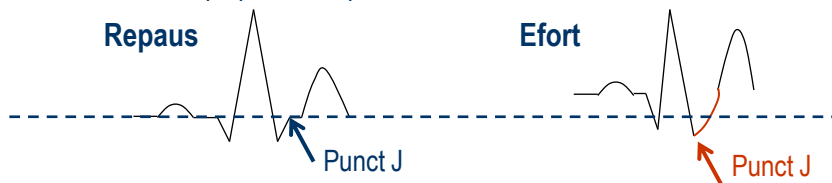
❑ **Dezavantaje:**

- medicația cardioactivă poate influența semnificativ determinările
- existența unei suprapuneri între valorile obținute la pacienți coronarieni și fără boală coronariană

16

4. Electrocardiograma (ECG) – Modificări FIZIOLOGICE

- Scurtarea intervalelor PR și QT
- Deviație progresivă la dreapta a axului QRS
- Creșterea amplitudinii undei P
- Scăderea duratei complexului QRS
- **Subdenivelarea punctului J + segment ST rapid ascendent** → punctul J atinge linia izoelectrică la:
  - **0,08 sec** după punctul J pentru FC < 120 b/min
  - **0,06 sec** după punctul J pentru FC > 120 b/min

Deprimarea punctului J cu segment ST rapid ascendent: **NU semnifică leziunea miocardică !**

17

4. Electrocardiograma (ECG) – Modificări PATOLOGICE

4.1. Modificările segmentului ST: sunt **specifice** pentru **ischemia miocardică!**

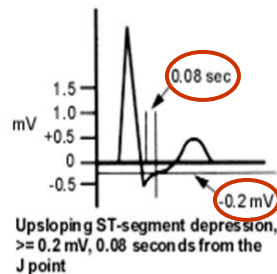
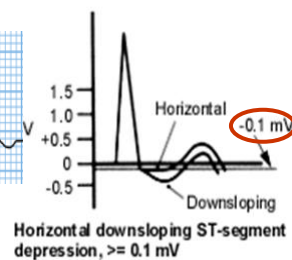
a) SUBDENIVELAREA segmentului ST:

▪ Morfologie/durată:

- **oblic descendentă sau orizontală**
  - ✓ amplitudine ≥ 1 mm (0,1 mV)
  - ✓ durată **0,06-0,08 sec.** după punctul J
- **lent ascendentă** (mai puțin specifică)
  - ✓ amplitudine ≥ 2 mm (0,2 mV)
  - ✓ durată **0,06-0,08 sec.** după punctul J

▪ Persistență:

- cel puțin **3 cicluri cardiace succesive!**
- persistența > 5-10 minute **după terminarea efortului** → **ischemie SUBENDOCARDICĂ severă!**

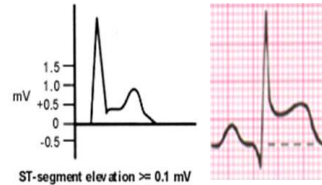

18

4. Electrocardiograma (ECG) – Modificări PATOLOGICE

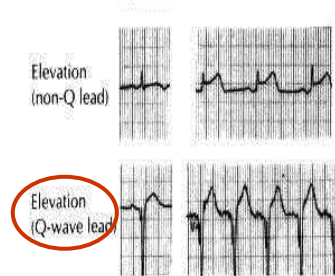
b) SUPRADENIVELAREA segmentului ST: mai rară decât subdenivelarea ST

- amplitudine ≥ 1 mm (0,1 mV)
- durată: **0,06-0,08 sec** după punctul J
- persistență: **3 contracții succesive**

① La coronarienii cunoscuți, cu IMA în antecedente:

- **Localizare:** în derivațiile corespunzătoare topografiei IM vechi, alături de unda Q patologică
- **Morfologie:** supradenivelare ST moderată, fără înglobarea undei T
- **Semnificație:** dischinezie ventriculară preexistentă efortului sau apărută la efort

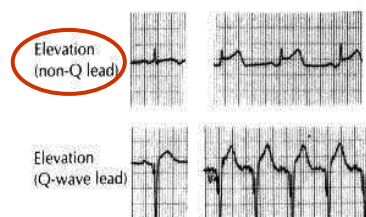

19

4. Electrocardiograma (ECG) – Modificări PATOLOGICE

② La coronarienii cu ischemie transmurală severă de efort:

- **Localizare:** în derivațiile fără unde Q patologice, altele decât V1 și aVR
- **Morfologie:** supradenivelarea ST poate îngloba unda T cu aspect de **undă monofazică**, sugerând debutul unui IMA
- **Semnificație:**
  - spasm coronarian → angină Prinzmetal
  - spasm supraadăugat leziunilor organice de ateroscleroză coronariană

Localizare IMA	Semne DIRECTE
Anterior	V1-V4
Antero-Septal	V1-V2
Antero-Apical	V3-V4
Inferior	DII, DIII, aVF
Lateral	DI, aVL, V5, V6
Posterior	-

20

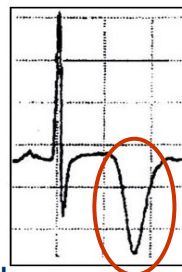
4. Electrocardiograma (ECG) – Modificări PATOLOGICE

4.2. Modificările undei T:

▪ Morfologie:

- unde T aplatizate, izoelectrice
- unde T negative
- unde T înalte, pozitive, simetrice

- **Semnificație:** prezintă valoare diagnostică numai în asociere **CU** modificările segmentului ST sau ale undei U

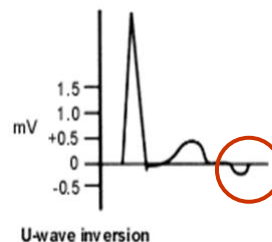

4.3. Modificările undei U:

- **negativarea undei U în efort** (atunci când este vizibilă)

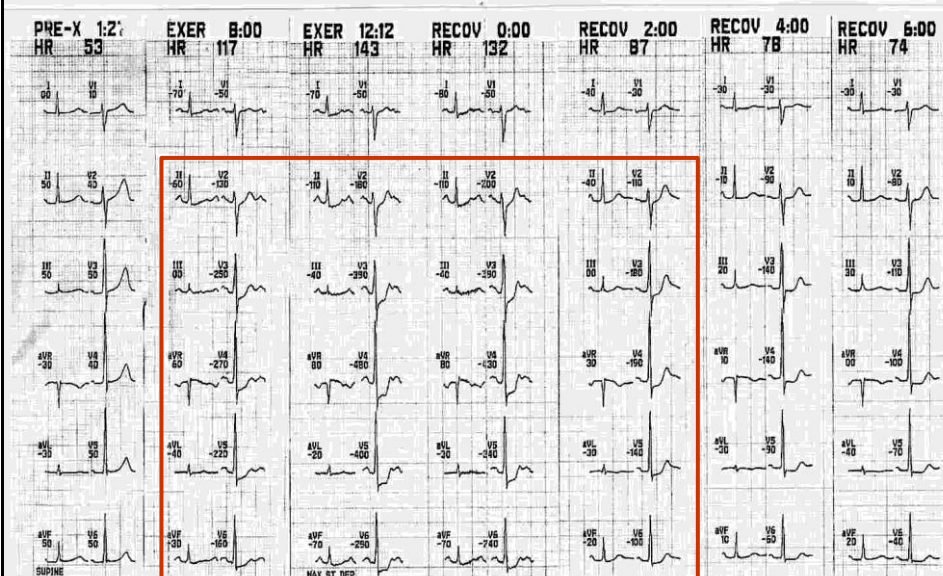
☞ **specificitate mare** pentru **ischemia miocardică** chiar și în absența altor modificări ECG

☞ prognostic **negativ** → leziuni stenozante severe

21

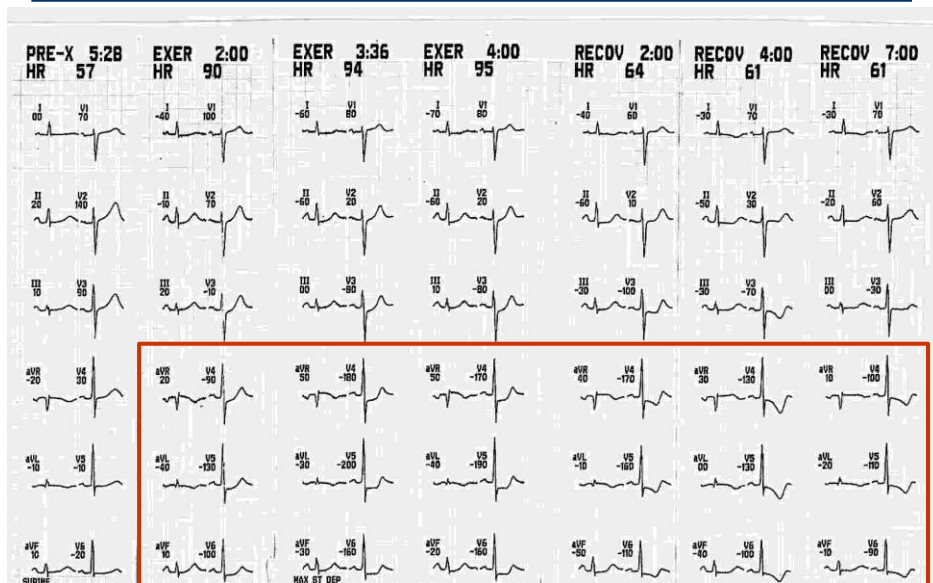
4. Electrocardiograma (ECG) – Modificări patologice

Angină de efort: Leziune subendocardică antero-laterală

22

4. Electrocardiograma (ECG) – Modificări patologice

Angină DE EFORT: Leziune subendocardică laterală

23

4. Electrocardiograma (ECG) – Modificări PATOLOGICE

4.4. Apariția tulburărilor de ritm și de conducere induse de efort

① Tulburări de ritm SUPRAVENTRICULARE

- nu sunt specifice bolnavilor cu cardiopatie ischemică
- are semnificație doar apariția lor în asociere cu modificările ST
- nu au semnificație prognostică negativă, dar prin FC ridicată pot obliga la oprirea efortului (ex, TPSV, fibrilația atrială cu alură rapidă)

② Tulburări de ritm VENTRICULARE → TV susținută, ExV polimorfe cuplate

- semnificație prognostică negativă → creșterea incidenței morții subite
- semnificația este cu atât mai severă cu cât ele apar la nivele mici de efort și la FC reduse

③ Tulburări de CONDUCERE:

- BAV
- Blocuri de ramură

24

Indicații ABSOLUTE de oprire a testului de efort

- **Apariția ischemiei miocardice:**
  - dureri anginoase moderate/severe
  - modificări ECG **specifice ischemiei**: **supradenivelarea ST ≥ 1 mm** în derivațiile fără unde Q diagnostice, altele decât V1 sau aVR
  - **tahiaritmii ventriculare**: ex. TV susținută (peste 30 sec)
- **Reducerea TAS ≥ 10 mmHg** în prezența **semnelor clinice** și ECG de ischemie miocardică
- Semne/simptome de **hipoperfuzie tisulară**: cianoză/paloare, astenie severă
- Semne/Simptome **nervoase**: ataxie, amețeală, sincopă
- Atingerea nivelului **17-18 pe scala Borg**
- Dificultăți tehnice de **monitorizare ECG sau a TAS**
- **Dorința pacientului**

25

COMPLICAȚIILE probei de efort

- Hipotensiunea arterială
- Tulburări de ritm și/sau de conducere
- Stop cardiac
- IMA
- AVC
- Traumatisme fizice accidentale (ex. căderea)

26

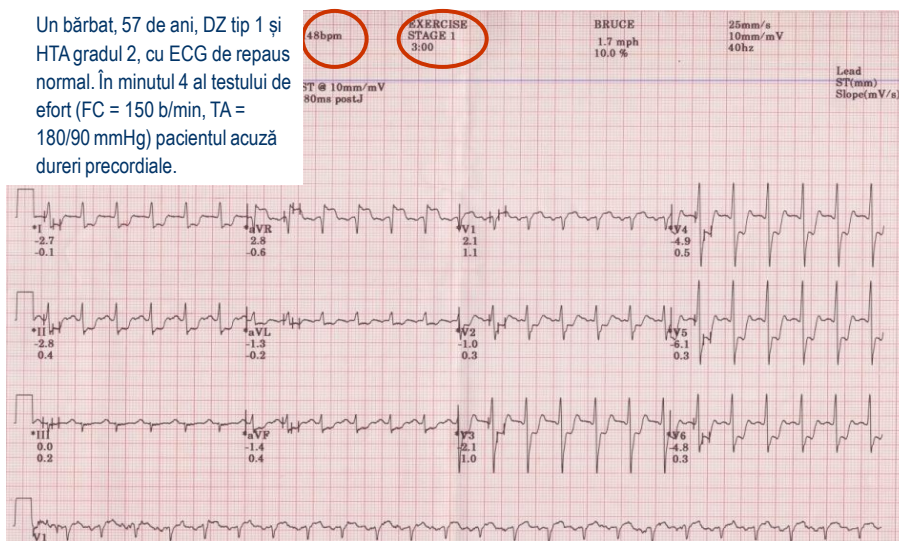
STUDIU DE CAZ

27

Caz 1: ECG de efort

Un bărbat, 57 de ani, DZ tip 1 și HTA gradul 2, cu ECG de repaus normal. În minutul 4 al testului de efort (FC = 150 b/min, TA = 180/90 mmHg) pacientul acuză dureri precordiale.

**Angină de efort: Leziune subendocardică difuză
(Afectare plurivasculară)**

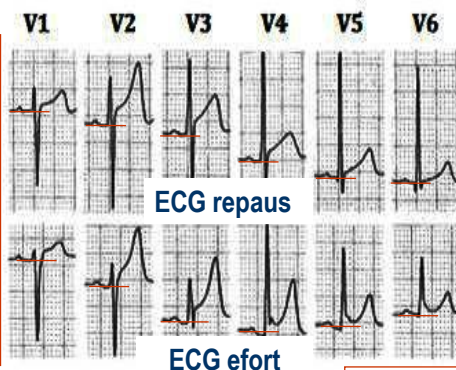
28

Caz 2: ECG de efort

Un bărbat de **37 de ani**, fără antecedente de boală cardiovasculară documentate, se prezintă la medic acuzând dureri precordiale la efort. ECG de repaus este normală. Se face test de efort. La un moment dat (**treapta 6 a testului**, **FC= 160 b/min**, **TA= 180/90 mm Hg**) pe ECG apar câteva modificări (selecționate mai jos) **fără** ca pacientul să acuze **durere precordială**. Analizați modificările ECG, stabiliți dacă **opriți testul de efort**, dacă este **pozitiv sau negativ**.

Neconcludent

- ECG repaus: sindrom de repolarizare precoce
- ECG efort: angină de efort - ischemie ant-lat. (spasm coronarian)?

NU

- Modificări ST neconcludente
- Fără dureri
- FM = 173 b/min
- Doar 6 min efort

Ce alte investigații suplimentare recomandați?

Ecocardiografie
AngioRMN

29

PARAMETRII NEINVAZIVI ai testării cardio-pulmonare la efort

CICLOERGOMETRU

COVOR RULANT

❑ Testarea ergospirometrică MĂSOARĂ:

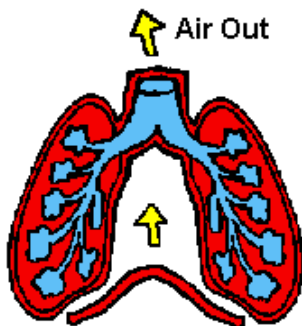
- ① Rezerva funcțională a inimii = REZERVA CARDIACĂ → TA, FC, DP, ECG
- ② Rezerva funcțională a plămânilor = REZERVA VENTILATORIE → V_E
- ③ Capacitatea maximă aerobă = capacitatea organismului de a asigura energia necesară producerii unui TRAVALIU MUSCULAR AEROB cât mai INTENS (W) și cât mai ÎNDELUNGAT POSIBIL (min) → $VO_2 \max$, Prag anaerob (P_A)

30

Parametrii neinvazivi PULMONARI

❑ Rezerva funcțională PULMONARĂ:

5. Ventilația MAXIMĂ EFECTIVĂ LA EFORT (V_E)
6. Rezerva ventilatorie (RV)

31

Ventilația MAXIMĂ EFECTIVĂ și REZERVA VENTILATORIE

❑ **Rezerva VENTILATORIE (RV):** ventilația pulmonară suplimentară disponibilă teoretic la întreruperea efortului → factorul principal de limitare VENTILATORIE a efortului fizic.

Se calculează cu ajutorul formulei: $RV = V_E / V_{max.ind}$

- **Ventilația MAXIMĂ EFECTIVĂ (V_E)** = ventilația maximă atinsă în timpul probei de efort (normal la VO_{2max})
- $V_{max.ind} = VEMS \times 38$ (determinată prin spirometrie)

❑ **Valori NORMALE:** $RV > 0,3$

❑ **Variații PATOLOGICE:**

- RV este *redușă* ($< 0,3$) în cazul în care limitarea adaptării la efort se datorează *bolilor pulmonare*
- RV este *normală* ($> 0,3$) în cazul în care limitarea adaptării la efort se datorează *afecțiunilor cardiace sau altor boli*

32

PARAMETRII NEINVAZIVI ai testării cardio-pulmonare la efort

CICLOERGOMETRU

COVOR RULANT

▪ Testarea ergospirometrică MĂSOARĂ:

① Rezerva funcțională a inimii = REZERVA CARDIACĂ → TA, FC, DP, ECG

② Rezerva funcțională a plămânilor = REZERVA VENTILATORIE → V_E

③ **Capacitatea maximă aerobă** = capacitatea organismului de a asigura energia necesară producerii unui TRAVALIU MUSCULAR AEROB cât mai INTENS (W) și cât mai ÎNDELUNGAT POSIBIL (min) → $VO_{2\max}$, **Prag anaerob (P_A)**, RER

33

Parametrii neinvazivi METABOLICI & ai SCHIMBURILOR RESPIRATORII

□ Capacitatea maximă aerobă

7. Consumul maxim de O_2 ($V'O_2\max$)

8. Pragul anaerob (P_A)

34

7. Consumul maxim de O₂ (VO₂ max)

❑ **Definiție:** cea mai mare valoare a VO₂ atinsă în timpul probei de efort

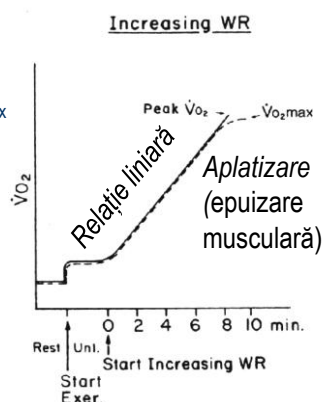
❑ **Valoare NORMALĂ:** VO_{2max} actual ≥ 80% din VO_{2max} prezis (în funcție de vârstă, sex, înălțimea și greutatea subiecților/pacienților)

❑ **Variații PATOLOGICE:** VO_{2max} actual < 80% VO_{2max} prezis semnifică limitarea toleranței la efort în:

- decondiționare fizică
- boli cardiace
- boli pulmonare

❑ **Valoare CLINICĂ:**

- definește *capacitatea maximă aerobă* sau capacitatea maximă de adaptare la efort
- valoarea VO_{2max} reflectă fidel valoarea *DC maxim*, atât la subiecții sănătoși, cât și la pacienții cu diferite grade de insuficiență cardiacă

35

8. Pragul ANAEROB (P_A)

❑ **Definiție:** nivelul VO₂ din cursul efortului fizic deasupra căruia producția de energie pe CALE AEROBĂ este suplimentată de CALEA ANAEROBĂ
 ↳ cel mai mare V'O₂ susținut fără a dezvolta acidoza lactică

❑ **Valori normale:** P_A > 40% din VO₂ max. prez.

- minim: 40% din V'O₂ max. prez. la sedentari
- maxim: 80% din VO₂ max. Prez. la antrenați

❑ **Variații PATOLOGICE:** P_A < 40% din VO₂ max. prez. apare în:

- decondiționarea fizică
- boli cardiace
- boli pulmonare

❑ **Valoare CLINICĂ:** P_A împreună cu VO₂ max definesc *capacitatea de efort* la pacienții cu **insuficiență cardiacă**

36

Evaluarea capacității funcționale la efort în IC

- În funcție de $\text{VO}_2 \text{ max}$ și P_A , capacitatea funcțională de efort la pacienții cu IC poate fi clasificată în 4 clase:

CLASA	Gradul disfuncției de efort	$\text{V'O}_2 \text{ max}$ (ml/min/kg)	Prag anaerob (mL/min/kg)
A	absentă – ușoară	> 20	> 14
B	ușoară - moderată	16-20	11-14
C	moderată-severă	10-16	8-11
D	severă	< 10	< 8

37

9. Raportul de schimb respirator (RER, Respiratory Exchange Ratio)

❑ **Definiție:** raportul dintre eliminarea de CO_2 (VCO_2) și consumul de O_2 (VO_2)

❑ **Valoare NORMALĂ:**

$\text{RER} > 1,1$ este indicatorul efectuării unui **test de efort maximal**

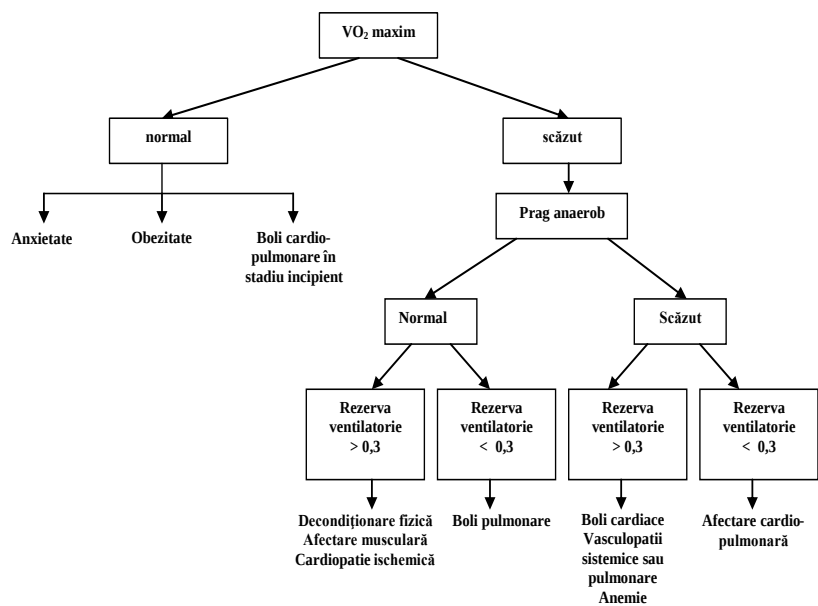
❑ **Valoare CLINICĂ:** RER este influențat de coeficientul respirator (CR) al substratelor energetice utilizate în timpul testului de efort (1 pentru glucoză și 0,7 pentru acizi grași):

- $\text{RER} < 1$ semnifică utilizarea glucozei și a acizilor grași ca substrat energetic
- $\text{RER} > 1$ semnifică utilizarea exclusivă a glucozei ca substrat energetic

Nivelul VO_2 în momentul trecerii de la un RER subunitar (<1) la unul supraunitar (>1) corespunde atingerii P_A .

38

Algoritm de interpretare a factorilor de limitare a toleranței la efort

39

STUDIU DE CAZ

40

Caz CLINIC 3

În cursul testării cardiopulmonare la efort un pacient cu BPOC a avut un $VO_2\text{max}$ = 73% prez. , în condițiile în care pragul anaerob a fost de 45 % din $VO_2\text{max}$ iar rezerva ventilatorie 0,25.

Analizați toleranța la efort a acestui pacient folosind algoritmul de diagnostic și argumentați răspunsul.